

Informatīvais materiāls sabiedrībai

Objekta atrašanās vieta un kontakti

ADRESE

Eleja, Lietuvas iela16a, Elejas pagasts, Jelgavas novads, LV-3023, Latvija

TELEFONS

(+371) 6 30 25898

Mob.tālr.: (+371) 2 9240144

E-PASTS

latraps@latraps.lv

Papildus informācijas iegūšanas iespējas

Šī informatīvā materiāla mērķis ir informēt Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības LATRAPŠ (turpmāk tekstā LPKS LATRAPŠ) Elejas pirmapstrādes kompleksa apkārtnē dzīvojošos iedzīvotājus un tuvumā izvietoto uzņēmumu darbiniekus par iespējamo apdraudējumu un nepieciešamo rīcību avāriju gadījumā terminālī, kā arī par paredzētajiem aizsardzības pasākumiem.

Informatīvais materiāls izstrādāts 2017. gada aprīlī, atbilstoši Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumu Nr. 131 no 01.03.2016. "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kartība un riska samazināšanas pasākumi" (turpmāk tekstā - MK noteikumi Nr.131) 69. punkta prasībām.

Plašāka informācija par uzņēmumu ir atrodama uzņēmuma tīmekļvietnē - <http://www.latraps.lv/>.

LPKS LATRAPŠ apliecina, ka Elejas pirmapstrādes komplekss, Lietuvas ielā 16a, piemēro MK noteikumu Nr. 131 prasības, kā arī apstiprina, ka uzņēmuma atbildīgā persona ir iesniegusi:

- iesniegumu par bīstamajām ķīmiskajām vielām Valsts vides dienestā;
- Drošības pārskatu Vides pārraudzības valsts birojā.

Informācija par ārpus objekta civilās aizsardzības plānu pieejama Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (turpmāk tekstā VUGD) tīmekļvietnē - <http://www.vugd.gov.lv/>.

Informācija par objektu

LPKS LATRAPŠ ir Elejas pagasta teritorijā izvietots uzņēmums, kurš nodarbojas ar minerālmēslu un augu aizsardzības līdzekļu uzglabāšanu un realizāciju, graudu un rapšu pieņemšanu, pirmapstrādi un rapšu eļļas spiešanu, uzglabāšanu, realizāciju, kā arī lauksaimniecības tehnikas tirdzniecību, apkalpošanu un rezerves daļu sagādi. LPKS LATRAPŠ darbojas kopš 2000. gada.

LPKS LATRAPŠ pieder kooperatīva biedriem, kuru kopējais skaits sasniedz vairākus simtus un turpina palielināties.

Atbildīgās personas

Par atbildīgo personu MK noteikumu Nr. 131 prasību izpildei, civilās aizsardzības plāna īstenošanas sākšanu, rīcības koordinēšanu, avārijas bīstamības un sekū samazināšanas pasākumu vadīšanu LPKS LATRAPŠ Elejas pirmapstrādes kompleksā, kā arī atbildīgo par sakariem ar valsts institūcijām, pašvaldības institūcijām, avārijas dienestiem un sadarbību ar minētajām institūcijām nevēlamu notikumu, rūpnieciskās avārijas vai tās tiešu draudu gadījumā, par sekū likvidēšanas pasākumu veikšanu pēc rūpnieciskās avārijas un par sakariem ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu nevēlamu notikumu, rūpnieciskās avārijas vai tās tiešu draudu gadījumā un sadarbību ar to, ir norīkots LPKS LATRAPŠ Ražošanas daļas direktors Mārtiņš Dauksts.

Objekta darbības izklāsts

LPKS LATRAPs Elejas pirmapstrādes kompleksa darbību var iedalīt šādos blokos:

- graudu kaltes darbība;
- graudu un rapša uzglabāšana;
- rapšu eļļas ražošana;
- iepakotu minerālmēsļu un augu aizsardzības līdzekļu tirdzniecība;
- amonija nitrātu saturošu minerālmēsļu saņemšana, uzglabāšana un fasēšana, piegāde patērētājam;
- tehnikas tirdzniecība un servisa pakalpojumu sniegšana;
- dīzeļdegvielas uzpilde LPKS LATRAPs transporta vajadzībām.

Informācija par bīstamajām vielām

LPKS LATRAPs darbība saistīta ar amonija nitrāta saturošiem minerālmēsliem, sašķidrinātu naftas gāzi un dīzeļdegvielu, kas atbilstoši MK noteikumu Nr. 131, 1. pielikuma prasībām uzskatāmas par bīstamām vielām kvalificējošā apjomā. Amonija nitrātu un stabilizēta amonija nitrātu saturošu minerālmēsļu uzglabāšanai objektā var tikt izmantotas divas noliktavas un kravu laukumi ar ietilpību 8000 tonnas.

Propāns - butāns tiek izmantots, kā kurināmais graudu kaltes un rapšu eļļas ražošanas vajadzībām, objektā atrodas 2 apbērtas tvertnes ar ietilpību 30 m³.

Dīzeļdegviela nepieciešama palīgprocesu nodrošināšanai – transporta degviela. Dīzeļdegvielu uzglabā 20 m³ virszemes dubultsienu tvertnē.

Bīstamo vielu raksturojums*

NOSAUKUMS

Sašķidrināta naftas gāze (propāns-butāns)

CAS Nr. 74-98-6

CAS Nr. 106-97-8

SEKAS, KO IZRAISA VIELAS IEDARBĪBA

Īpaši viegli uzliesmojoša gāze. Gāze/tvaiki smagāki par gaisu. Var uzkrāties noslēgtās telpās vai zem grunts līmeņa. Tvaiki var veidot sprādzienbīstamus maisījumus ar gaisu. Nav zināms, ka šis produkts izraisītu toksikoloģisku efektu.

SVARĪGĀGIE SIMPTOMI UN IETEKME

Ja viela tiek ieelpota - var sākt reibt galva. Ja koncentrācija ir liela, organismā iestājas skābekļa nepietiekamība un reibuma stāvoklis.

Cietušo personu vispirms pārvieto svaigā gaisā. Ja elpošana ir apstājusies, veic mākslīgo elpināšanu.

Cietušo turēt siltumā un mierā. Iespējami ātrāk sniegt medicīnisko palīdzību.

Ja šķidrā fāze nokļūst uz cilvēka ādas, rodas apsaldējums.

1. bīstamības kategorija, īpaši viegli uzliesmojoša gāze - H220.

*Materiālā izmantots marķējumu elementi, papildus informāciju skatīt Regulā (EK) Nr.1272/2008.

NOSAUKUMS

Amonija nitrāts

CAS NR. 6484-52-2

EC NR. 229-347-8

SEKAS, KO IZRAISA VIELAS IEDARBĪBA

Amonija nitrāta minerālmēsli ir stabils ķīmiskais produkts, kas pats nerada paaugstinātu bīstamību. Ņemot vērā, ka amonija nitrāta minerālmēsli ir oksidējoši, to bīstamība var rasties blakus apstākļu iedarbības rezultātā, un tā var izpausties kā ugunsgrēks, produkta ķīmiska sadalīšanās ar toksisku izgarojumu rašanos un sprādziens.

3. bīstamības kategorija
Var pastiprināt degšanu; oksidētājs - H272

2. bīstamības kategorija,
Izraisa nopietnu acu kairinājumu - H319

EKSPLOZIJAS RISKS

Amonija nitrāta saturošs minerālmēslojums var sadalīties, izraisot sprādzienu, ja tas tiek karsēts, piemēram, ar uguni, stingri noslēgtā vidē. Tas var notikt tikai procesos, kur produkts nonāk saskarē ar sakarsētām iekārtu detaļām. Minerālmēsļu sajaukšana ar viegli uzliesmojošām un citām reaģējošām vielām, paaugstina šāda veida riskus.

Amonija nitrāta saturošus minerālmēslus uzspridzināt ir sarežģīti, jo ražošanas procesā tie tiek sagatavoti tā, lai tiem būtu augsta detonācijas pretestība, līdz ar ko, to uzspridzināšanai nepieciešama ļoti liela enerģija. Saskaņā ar literatūras avotiem, ne liesma, ne dzirkstele, ne berze nevar izraisīt amonija nitrāta detonāciju.¹

UGUNSBĪSTAMĪBA

Amonija nitrāta saturoši minerālmēsli nav uzliesmojošs produkts. Amonija nitrāta saturoši minerālmēsli, pēc savām īpašībām, ir oksidētājs, tādēļ aizdegšanās var notikt tam nonākot saskarē ar dažādiem uzliesmojošiem materiāliem, piemēram, kraušanas aprīkojumā lietotām degvielām, smērvielām, hidrauliskiem šķidrums, kā arī ar citiem līdzīgiem materiāliem. Pieredze rāda, ka ugunsgrēki izceļas, ja uzliesmojošie materiāli tiek neatbilstoši glabāti un atrodas tuvu minerālmēsliem, vai arī produktu savstarpējā saskare notiek minerālmēsļu pārkraušanas aprīkojumā.

SVARĪGĀGIE SIMPTOMI UN IETEKME

Pēc ieelpošanas: vājums, galvassāpes, klepus, aizdusa, sirdsklauves, cianoze (asins krāsošanās zilā krāsā), asinsspiediena pazemināšanās, krampju lēkmes, urinēšana un defekācija spontāni.

Pēc norīšanas: Nelabums, vemšana, zarnu kolikas.

Pēc saskarsmes ar ādu: Eritēma (apsārtums), tūska, saslimstība, dedzināšana.

Pēc saskarsmes ar acīm: apsārtums, asarošana, sāpes.

¹ Security Technology Assessment Unit, "Major accidents involving fertilizers" / MAHBulletin, Institute for the Protection and Security of the Citizen - Available online: <http://ipsc.jrc.ec.europa.eu/index.php?id=503>;

NOSAUKUMS

Dīzeļdegviela

CAS Nr. 68334-30-5

SVARĪGĀGIE SIMPTOMI UN IETEKME

Kaitīgs ieelpojot. Iekļūšana plaušās var izraisīt nāvējošu ķīmisko pneimonītu. Šķidra produkta šļakatas kairina acis un ādu. Eļļas migla kairina acis un elpošanas ceļus.

SEKAS, KO IZRAISA VIELAS IEDARBĪBA

3.bīstamības kategorija,
uzliesmojošs šķidrums un tvaiki -
H226.

2.bīstamības kategorija,
Kairina ādu - H315.

4.bīstamības kategorija Kaitīgs
ieelpojot - H332.

1.bīstamības kategorija,
Var izraisīt nāvi, ja norij vai iekļūst
elpceļos H304.

2.bīstamības kategorija,
Ir aizdomas, ka var izraisīt vēzi -
H351.

2.bīstamības kategorija,
Var izraisīt orgānu bojājumus
ilgstošas vai atkārtotas iedarbības
rezultātā - H373.

2.bīstamības kategorija,
Toksisks ūdens organismiem ar
ilgstošām sekām - H411.

Produkts lēni iztvaiko no augsnes virsmas un virsūdeņiem. Tam ir neliela šķīdība ūdenī. Produkts var iesūkties augsnē, līdz sasniedz pazemes ūdeņu virsmu. Petrolejas un gāzes eļļas ogļūdeņraži var adsorbēties organiskos materiālos augsnē vai nosēdumos. Sadalīšanās notiek ļoti lēni anaerobos apstākļos. Produkts izraisa piesārņojumu, un tieša saskare rada kaitīgu ietekmi, piemēram, uz putniem un augu valsti. Adsorbētas ogļūdeņraža paliekas var kaitēt organismiem nosēdumos.

Informācija par rūpnieciskās avārijas bīstamību un riska faktoriem

Iekšēji riska objekti

Iekšēji riska objekti LPKS LATRAPŠ Elejas pirmapstrādes kompleksā ir tehnoloģiskās iekārtas, kurās tiek veiktas darbības ar bīstamām ķīmiskām vielām – amonija nitrāta minerālmēsliem un degvielas avotiem, un, tie ir:

- Dzelzceļa vagonu izkraušanas vietas;
- Minerālmēsļu uzglabāšanas noliktavas un laukumi;
- Propāna – butāna noliktava;
- Dīzeļdegvielas uzpildes punkts.

Amonija nitrāta minerālmēsli

Amonija nitrāts ir spēcīgs oksidētājs, kurš pastiprina degšanas procesu.

Pie noteiktiem apstākļiem amonija nitrāts var piedalīties eksplozijā. LPKS LATRAPŠ riska novērtējumā nav konstatēti šādi specifiski apstākļi.

Amonija nitrātu saturošus minerālmēslus uzspridzināt ir grūti, jo ražošanas procesā tie tiek sagatavoti tā, lai tiem būtu augsta detonācijas pretestība. Ne liesma, ne dzirkstele, ne arī berze nevar izraisīt amonija nitrāta minerālmēsļu detonāciju.

Amonija nitrāta minerālmēsli var sadalīties, radot toksiskus tvaikus, ja uz to iedarbojas liels siltuma enerģijas daudzums. Amonija nitrāta kušana var radīt cilvēka dzīvības apdraudējumu ar 1% varbūtību līdz 587 m attālumā no avārijas epicentra.

Vadlīnijas kravu drošai transportēšanai Krievijas un ASV rekomendācijās norāda, ka droša evakuācijas distance ugunsgrēka gadījumā, kurā iesaistīti amonija nitrāta minerālmēsli, ir 800 m rādiusā ap negadījuma vietu.

Propāns - Butāns

Liela apjoma SNG noplūdes gadījumā gāzes tvaiki var izplatīties ārpus objekta teritorijas, kur saskaroties ar atklātu liesmu vai dzirksteli var notikt gāzes aizdegšanās, kas savukārt var izraisīt ugunsgrēku vai sprādzienu.

Objekta riska novērtējumā veiktie aprēķini liecina, ka ārpus objekta teritorijas SNG tvaiki varētu izplatīties tikai totālu avāriju gadījumā, bet šādu avāriju iespējamība ir ļoti niecīga. Nelabvēlīgākā avārijas scenārija gadījumā (autocisternas ugunslodes ugunsgrēks), letālā iedarbības zona ir sagaidāma līdz 188 m no avārijas vietas, tomēr šādas avārijas atkārtošanās biežums novērtēts kā viena reize 1000 miljonos gadu.

Veicot objekta riska novērtējumu, izskatītas šāda veida avārijas seku izpausmes:

- Sašķidrinātās naftas gāzes izplūde no tehnoloģiskajām iekārtām ar sekojošu peļķes vai strūklas ugunsgrēku vai gāzes mākoņa sprādzienu;
- Ugunsgrēka, kurā iesaistīti amonija nitrāta minerālmēsli, radīto toksisko dūmu izplatība;
- Amonija nitrāta minerālmēsļu eksplozijas radītā pārspiediena iedarbība;
- Izlijušas dīzeļdegvielas peļķes degšanas gadījums, ar tā radītā siltumstarojuma izplatību.

Dīzeļdegviela

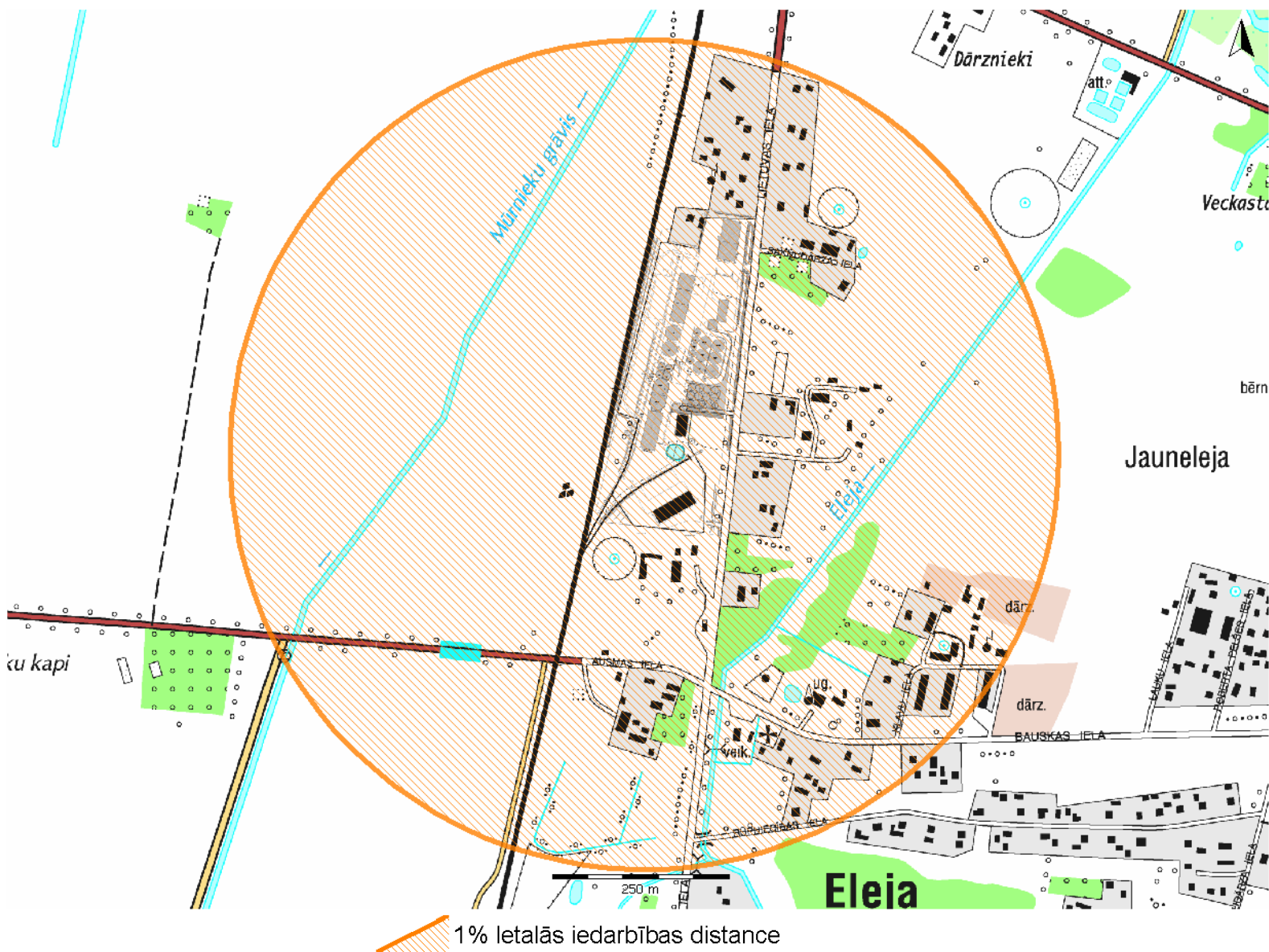
Naftas produktu noplūdes gadījumā tuvākajos objektos var tikt sajusta naftas produktu smaka, bet naftas produktu degšanas gadījumā, izplatīsies siltumstarojums un sadegšanas produkti, kvēpi, kā arī dūmi, kas nevar radīt nozīmīgu apdraudēju ārpus kompleksa teritorijas.

LPKS LATRAPŠ ir izveidota drošības sistēma, kura nodrošina riska novērtējumā konstatēto bīstamību pastiprinošo faktoru vadību, uzraudzību un to bīstamības samazināšanu.

Objektā iespējamās rūpnieciskās avārijas var būt saistītas ar naftas produktu noplūdēm vai ugunsgrēkiem. Tāpat rūpnieciskās avārijas cēlonis var būt sašķidrinātās naftas gāzes (SNG) noplūde un ugunsgrēks vai sprādziens.

Savukārt avāriju, kuru riska līmenis varētu būt nepieņemams ar objekta darbību nesaistītiem cilvēkiem, seku izplatība sagaidāma tikai paša objekta teritorijā.

Pieļaujamā riska zona ar papildus nosacījumiem atrodas atsevišķas dzīvojamās mājas D un Z no objekta.

Maksimālās 1% letalās iedarbības distance ugunsgrēka gadījumā, kurā iesaistīti amonija nitrāta minerālmēsli (laukums blakus rapšu eļļas noliktavai)

Rīcība rūpnieciskās avārijas gadījumā

Avārijas gadījumā, lūdzu, ievērojiet operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības!

Rīcība atrodoties telpās:

Saņemot brīdinājuma trauksmes signālu bīstamo ķīmisko vielu noplūdes gadījumā vai pastāvot sprādziena riskam objektā (amonija nitrāta vai sašķidrinātas naftas gāzes eksplozijas risks, ugunsgrēka izcelšanās), tiks iedarbināta uzņēmumā izvietotā trauksmes sirēna (ilgstošs, nepārtraukts signāls). Ņemot vērā, ka objektā ir iespējama eksplozija ar sekojošu pārspiedienu, nepieciešams pēc iespējas ātrāk evakuēties un atstāt apdraudēto zonu vismaz 800 m attālumā no avārijas vietas, pārvietojoties perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem). Sajūtot gāzes smaku, nelietojiet atklātu liesmu vai autotransportu. Dīzeldegvielas noplūdes gadījumā jābūt uzmanīgiem ar uguni.

Ja nepieciešams, evakuācijas laikā aizsargājiet elpošanas ceļus ar audumu vai apģērbu, vai jūsu rīcībā esošas gāzmaskas, respiratorus ar specifiskiem filtriem. Ja iespējams, pārliecinieties vai kaimiņi zina par avāriju un prot atbilstoši rīkoties.

Rīcība atrodoties ārpus telpām:

Sajūtot gāzes, toksisku tvaiku vai dūmu smaku vai, saņemot brīdinājumu, steidzīgi dodieties prom no bīstamās vietas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem), vismaz 800m attālumā no avārijas vietas. Nelietojiet atklātu uguni, pārtrauciet jebkurus uguns darbus! Ja Jums ir apgrūtināta elpošana,

izmantojiet jebkādus ūdenī samērcētus gaisa caurlaidīgus audumus un elpojiet caur tiem. Ja tas nav iespējams, aizzuriet elpu vai veiciet īsas, seklas ieelpas. Ja jūtat veselības stāvokļa pasliktināšanos, griezieties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsaučiet neatliekamo medicīnisko palīdzību pa tālruni 112 vai 113.

Informēšana par rūpniecisku avāriju

Par objektā notikušu avāriju, sākotnēji iedzīvotājus paredzēts brīdināt ar LPKS LATRAPŠ teritorijā uzstādītās sirēnas palīdzību. Trauksmes sirēna tiks aktivizēta gadījumos, kad iedzīvotājiem var rasties reāls apdraudējums (avārija propāna gāzes tehnoloģijā vai amonija nitrāta saturošu minerālmēslu tehnoloģijā).

Iedzīvotājiem informācija par evakuācijas nepieciešamību tiek sniegta šajā materiālā, tāpat informācija var tikt nodota ar operatīvo dienestu skaļruņu palīdzību. Avārijas gadījumā ievērojiet operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības!

Papildus informāciju par iedzīvotāju brīdināšanu un informēšanu, skatīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta mājaslapā, sadaļā "Drošības padomi":

http://vugd.gov.lv/lat/drosibas_padomi/vai_tu_zini_ka_rikoties_arkartas_gadījumos

Evakuācija

Evakuācijas gadījumā ņemiet līdzi personas dokumentus, naudu, vērtslīetas, pārtikas krājumus un tikai nepieciešamo apģērbu, ja iespējams. Pirms evakuācijas noslēdziet elektrības, gāzes un ūdens padevi. Paziņojiet kaimiņiem par izziņoto evakuācijas nepieciešamību un palīdziet bērniem, invalīdiem un vecākiem cilvēkiem sagatavoties evakuācijai.

Objekta avārijgatavība

Objektam ir izstrādāts Drošības pārskats un Civilās aizsardzības plāns. Šajos dokumentos apkopota informācija par objektu, tā tehnisko drošības līmeni, darba organizāciju, apskatīta tā bīstamība no avāriju riska viedokļa un noteikti operatīvie pasākumi avārijas gadījumos.

LPKS LATRAPŠ apstiprina, ka objektā ir izveidota trauksmes un apziņošanas sistēma (trauksmes sirēna informācijas nodošanai apkārtējiem iedzīvotājiem). LPKS LATRAPŠ apstiprina, ka objektā ir noteikta kārtība, kādā, saskaņā ar objekta Civilās aizsardzības plānu, atbildīgā persona, sadarbībā ar Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu un citiem operatīvajiem dienestiem veic reaģēšanas pasākumus nevēlamu notikumu vai rūpnieciskās avārijas seku samazināšanai, ierobežošanai vai likvidēšanai.

Objekta drošības sistēmas politika ir vērsta uz avāriju nepieļaušanu un Latvijas Republikas normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu. Šim nolūkam, objekta konstrukcijas, iekārtas un drošības sistēmas ir izstrādātas un uzstādītas atbilstoši visām mūsdienu drošības prasībām. Pēdējos gados veiktā objekta rekonstrukcija uzlabojusi procesu drošību.

Dokumentos apkopota informācija par objektu, tā tehnisko un drošības līmeni, darba organizāciju, apskatīta tā bīstamība no avāriju riska viedokļa un noteikti veicamie pasākumi avārijas gadījumos. Civilās aizsardzības plāns reglamentē uzņēmuma vadības un darbinieku avārijgatavību un nosaka obligātās sākotnējās darbības produktu noplūdes vai ugunsgrēka, dabas katastrofas, ārējo tehnogēno avāriju ietekmes, izsludinātu katastrofu un citu apzināto apdraudējumu gadījumā. Šajā plānā ir iekļauta informācija par iespējamo avāriju seku izplatību, iespējamo apkārtnes objektu un iedzīvotāju apdraudējumu, apdraudējuma veidiem un iespējamajiem ietekmes efektiem. Tāpat tas iekļauj informāciju par neatliekamajiem pasākumiem avārijas gadījumā, kas ir:

- Tehnoloģisko procesu pārtraukšana;
- Avārijas izziņošana darbiniekiem un apkārtējiem iedzīvotājiem;
- Avārijas likvidēšanas darbu sākšana;
- Darbinieku evakuācija;

– Sadarbība ar VUGD un citiem operatīvajiem dienestiem.

LPKS LATRAPŠ apstiprina, ka objektā ir nodrošināti nepieciešamie resursi, lai varētu rīkoties rūpnieciskās avārijas gadījumā, kā arī īstenot preventīvos pasākumus iespējamo avāriju seku samazināšanai. Avārijgatavības nodrošināšanai tiek veikta tehnisko līdzekļu (ugunsdzēsības līdzekļu, ekipējuma, individuālās aizsardzības līdzekļu u.c.) uzturēšana pastāvīgā darba kārtībā.

Darbinieku sistemātiska teorētiskā un praktiskā apmācība ikdienas darba pienākumu veikšanā, darba drošībā, ugunsdrošībā, kā arī civilajā aizsardzībā un rīcībā avāriju gadījumā.

Uzņēmums turpina darbu pie riska situācijas analīzes un drošības sistēmas pilnveides.

LPKS LATRAPS, Eleja 2017

Uzmanību!

Avārijas gadījumā ievērojiet operatīvo dienestu rīkojumus, instrukcijas vai prasības!

KUR ZVANĪT ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS?

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests 112

Valsts policija 110

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests 113

